

Chemická termodynamika, 1 Systém, okolí, vnitřní energie, první věta termodynamiky, tepelná kapacita isochorická, bombový kalorimetr, enthalpie.

Chemická termodynamika, 2 Enthalpie jako isobarické teplo, vztah mezi tepelnou kapacitou za konstantního tlaku a objemu pro ideální plyn. Definice standardních stavů. Termochemie: endoterní a exoterní reakce, Hessův zákon, (standardní) slučovací a spalné enthalpie, teplotní závislost enthalpie pro reakce (Kirchhoffův zákon)

Je poučné vidět, že s čím se člověk setkává to se naučí: fyzikům nedělá problém matematika, ale bojí se chemických rovnic a práce s nimi. Dělali jsem příklady z fyzikálky: 2/1,2,3,4,5; 3/2,4

Chemická termodynamika, 3 Spontánost děje. Entropie - její termodynamická a statistická definice. Fundamentální rovnice chemické termodynamiky pro U . Entropie míchání, fázových přechodů, při ohřívání látky a entropie chemických reakcí. Entropie isolovaného systému při spontálním ději neklesá!

Chemická termodynamika, 4 Gibbsova volná energie. Fundamentální rovnice chemické termodynamiky pro G . Chemický potenciál - čisté látky v plynné a kapalné fázi.

Chemická termodynamika, 5

Smešovací Gibbsova energie. Chemický potenciál látky ve směsi.

Chemická termodynamika, 6

Chemická rovnováha, La Chatelierův princip, příklady reálných chování. Výpočet rovnovážného složení pomocí rozsahu reakce.

- Nakreslete Lewisovu strukturu a elektronový geometrický vzorec vody, amoniaku, SF_4 , XeF_4 .
- Slovně definujte první, druhý a třetí zákon termodynamiky.
- Definujte isochorickou tepelnou kapacitu.
- Z prvního zákona termodynamiky a definice enthalpie odvod'te čemu je rovna změna enthalpie za konstantního tlaku.
- Pro ideální plyn, jaký je vztah mezi tepelnou kapacitou za konstantního tlaku a za konstantního objemu?
- Jedn mol sodíku bylo za laboratorní teploty 25 °C a tlaku $p = 101325 \text{ Pa}$ hozeno do vody a došlo k následné reakci: $\text{Na(s)} + 2\text{H}_2\text{O(l)} \rightarrow 2\text{NaOH(aq)} + \text{H}_2\text{(g)}$
 $\Delta H = -367.5 \text{ kJ}$. Jak se změnila vnitřní energie systému?
- Při tlaku 1 bar se přeměnil 1 mol kalcitu ($\rho = 2.71 \text{ g.cm}^{-3}$) na aragonit ($\rho = 2.93 \text{ g.cm}^{-3}$) (jedná se o dvě různé krystalové modifikace CaCO_3). Změna vnitřní energie systému doprovázející tento děj je $\Delta U = 210 \text{ J/mol}$. Jak se změní vnitřní energie systému?
- V bombovém kalorimetru bylo při 25 °C spáleno 2.13 mg fenolu ($M = 94.12 \text{ g/mol}$). Teplota v kalorimetru vzrostal o 1.01 °C. Vypočítejte konstantu kalorimetru víte-li, že $\Delta_c H^\circ(\text{fenol,s}) = -3054 \text{ kJ/mol}$.
- Jaká je celková změna entropie pro reversibilní děj?
- 0.5 molu ideálního plynu při 20 °C expandovalo isotermicky proti konstantnímu tlaku 2 atm z 1 litru na 5 litrů. Zpočtěte ΔS_{system} , ΔS_{sur} , $\Delta S_{\text{univers}}$.
- Kdy je děj spontánní?
- Jaká je definice Gibbsovy funkce. Proč je jí říká volná energie?
- Odvod'ete fundamentální rovnici termodynamiky pro Gibbsovu energii.
- Z níže uvedených vztahů vyberte [5 bodů]:
  - Vztah pro expanzní práci.
  - Definici entalpie.
  - Definici entropie.
  - Definici Gibbsovy energie.
  - První zákon termodynamiky.

$$\boxed{\mathrm{d}U = \mathrm{d}Q + \mathrm{d}W}, \boxed{\mathrm{d}W_{\text{vratná}} = -p\mathrm{d}V}, \boxed{\mathrm{d}S = \mathrm{d}_{\text{vratná}}Q/T}, \boxed{G = H - TS}, \boxed{H = U + pV}$$

- Na základě výše uvedených rovnic odvod'te, jestli je následující vztah pravdivý? [3 body]

$$\mathrm{d}G = V\mathrm{d}p - S\mathrm{d}T$$

16. Čemu je rovno $(\frac{\partial G}{\partial p})_T$, $(\frac{\partial G}{\partial T})_p$? [2 body]
17. Nakreslete závislost Gibbovy energie na rozsahu rekce s číselným vyznačením standardní reakční Gibbsovy energie při 25 °C a správně umístěnými minimem křivky, jestliže rovnovážná konstanta K má hodnotu 0.2 a jedná se o unimolekulární izomerizaci.
18. Reaktanty i produkty v reakci $2 A + B \rightarrow 3 C + 2 D$ jsou plyny. Jestliže při teplotě 25 °C a celkovém tlaku 100 kPa smícháme 1 mol A, 2 mol B a 1 mol D, bude rovnovážná směs obsahovat 0.90 mol C. Vypočítejte
- molární zlomky všech látek v rovnováze.
  - rovnovážnou konstantu.
  - Standardní reakční Gibbsovu energii.
19. Teplotní rozklad vápence probíhá podle následující rovnice:
 $\text{CaCO}_3(\text{s}) \rightarrow \text{CaO}(\text{s}) + \text{CO}_2(\text{g})$.
Jednotlivé standardní slučovací enthalpie jsou $\Delta_f H^\circ(\text{CaCO}_3) = -1207 \text{ kJ/mol}$, $\Delta_f H^\circ(\text{CaO}) = -635.3 \text{ kJ/mol}$, $\Delta_f H^\circ(\text{CO}_2) = -313.5 \text{ kJ/mol}$. Jaká je standardní entropie reakce rozkladu vápence?
Při 25 °C je standardní reakční entropie reakce $\Delta_r S^\circ = 160.6 \text{ J/mol}$. Vypočítejte standardní Gibbsovu reakční energii při 25 °C a rozhodněte o samovolnosti reakce.
Při jakých teplotách bude reakce probíhat samovolně?